

ศาลจีนสั่งชดใช้ 340,000 หยวน คดีละเมิดสิทธิพันธุ์พืช ในมณฑลไห่หนาน

เมื่อเร็ว ๆ นี้ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาเขตการค้าเสรีไห่หนาน (Hainan Free Trade Port Intellectual Property Court) ได้มีคำพิพากษาศาลชั้นต้นในคดีพิพาทเกี่ยวกับ สิทธิในพันธุ์พืชใหม่ ซึ่งเกิดจากการปลูกส้มโอพันธุ์ "ซานหงหมี่ไห่หว" (三红蜜柚) โดยโจทก์เรียกร้องให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายทางเศรษฐกิจจำนวน 1.6 ล้านหยวน (ประมาณ 7,200,000 บาท) และขอให้ศาลมีคำสั่งทำลายต้นส้มโอที่ละเมิดสิทธิ ขณะที่จำเลยโต้แย้งว่า พันธุ์ส้มโอดังกล่าวได้รับการเพาะปลูกอย่างแพร่หลายในแหล่งกำเนิด ก่อนที่จะมีการยื่นขอรับความคุ้มครองสิทธิในพันธุ์พืช ทั้งนี้ ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ แต่อนุญาตให้คงต้นตอของต้นส้มโอไว้เพื่อใช้สำหรับการเสียบยอดกับพันธุ์อื่นได้

ส้มโอ "ซานหง" (三红) ได้รับการตั้งชื่อตามลักษณะเด่นของผล 3 ประการ คือ เปลือกสีแดง เนื้อสีแดง และเยื่อหุ้มกลีบสีแดง จึงเป็นที่นิยมอย่างมากในตลาด โดยเฉพาะในอำเภอผิงเหอ มณฑลฝูเจี้ยน ซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็น "ถิ่นกำเนิดส้มโอหมี่ไห่หว" และมีการเพาะปลูกรวมถึงสร้างตราสินค้าส้มโอ "ซานหง" จำนวนมาก

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มณฑลไห่หนาน ได้นำพันธุ์ดังกล่าวเข้ามาปลูกและขยายพื้นที่เพาะปลูกในวงกว้าง โดยนอกจากจะสามารถรักษาคุณภาพของพันธุ์ไว้ได้แล้ว ยังอาศัยข้อได้เปรียบด้านสภาพภูมิอากาศ ทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาดได้เร็วกว่าพื้นที่ผลิตหลัก ส่งผลให้สร้างผลตอบแทนทางเศรษฐกิจได้อย่างโดดเด่น และกลายเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของการพัฒนาชนบทในพื้นที่

อย่างไรก็ตาม คำว่า "ซานหง" เป็นเพียงคำที่ใช้บรรยายลักษณะภายนอกของผลส้มโอ ในเชิงการค้า ส่วน "ซานหงหมี่ไห่หว" (三红蜜柚) เป็นชื่อพันธุ์พืชเฉพาะที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิในพันธุ์พืชใหม่

ในคดีนี้ บริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในพันธุ์พืชใหม่ "ซานหงหมี่ไห่หว" และได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของสิทธิให้ดำเนินการคุ้มครองสิทธิในเขตมณฑลไห่หนาน เป็นโจทก์ในคดี

บริษัทโจทก์กล่าวอ้างว่า บริษัทการเกษตรแห่งหนึ่งในมณฑลไห่หนาน ได้ปลูกส้มโอพันธุ์ "ซานหงหมี่ไห่หว" ในพื้นที่อำเภอหลินเกา มณฑลไห่หนาน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ทรงสิทธิ อีกทั้งยังใช้ชื่อ "ซานหงหมี่ไห่หว" ในการประชาสัมพันธ์สินค้าบนเว็บไซต์ของบริษัท ซึ่งถือเป็นการละเมิดสิทธิในพันธุ์พืชใหม่

ด้วยเหตุนี้ บริษัทโจทก์จึงยื่นฟ้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาเขตการค้าเสรีไห่หนาน โดยเรียกร้องให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายทางเศรษฐกิจ จำนวน 1.6 ล้านหยวน พร้อมขอให้ศาลมีคำสั่งทำลายต้นส้มโอที่ละเมิดสิทธิ

ฝ่ายจำเลยโต้แย้งว่า ส้มโอที่บริษัทปลูกเป็น "ซานหงไห่หว" (三红柚) มิใช่ "ซานหงหมี่ไห่หว" โดยระบุว่า พันธุ์ดังกล่าวได้มาจากกิ่งพันธุ์ที่เกิดจากการกลายพันธุ์ตามธรรมชาติในสวนส้มโอแห่งหนึ่งในอำเภอผิงเหอ มณฑลฝูเจี้ยน และมีการใช้ประโยชน์ก่อนวันที่มีการยื่นขอรับความคุ้มครองสิทธิในพันธุ์พืช

นอกจากนี้ จำเลยยังอ้างว่า ก่อนการยื่นขอรับความคุ้มครองพันธุ์พืช ส้มโอที่มีลักษณะเด่นแบบ "ซานหง" ได้รับการเพาะปลูกในเชิงการค้าอย่างแพร่หลายในพื้นที่แล้ว จึงไม่ควรถูกจำกัดด้วยสิทธิในพันธุ์พืชดังกล่าว

สำหรับประเด็นข้อพิพาทสำคัญของคดี ศาลทรัพย์สินทางปัญญาเขตการค้าเสรีไต้หวัน ได้วินิจฉัยใน 2 ประเด็น ได้แก่ **ความเป็นพันธุ์เดียวกันของพืช (Variety Identity)** และ **ผลบังคับใช้ของสิทธิในพันธุ์พืช**

ในประเด็นการพิสูจน์ความเป็นพันธุ์เดียวกัน ศาลเห็นว่า จำเลยได้ใช้ชื่อ "ซานหงหมี่โหยว" ในการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของบริษัท ซึ่งตามบทบัญญัติแห่งคำอธิบายกฎหมายของศาล สามารถสันนิษฐานได้ว่าพันธุ์ที่จำเลยปลูกเป็นพันธุ์เดียวกับพันธุ์ที่ได้รับความคุ้มครอง เว้นแต่จำเลยจะสามารถนำพยานหลักฐานที่ชัดเจนมาหักล้างได้ว่าพันธุ์ทั้งสองไม่ใช่พันธุ์เดียวกัน

ส่วนในประเด็นผลบังคับใช้ของสิทธิในพันธุ์พืช จำเลยได้นำเอกสารของสำนักงานเกษตรและกิจการชนบทอำเภอผิงเหอ มาแสดง โดยระบุว่า "ซานหงหมี่โหยว" ได้รับการเพาะปลูกอย่างแพร่หลายในพื้นที่ก่อนยื่นขอรับความคุ้มครอง จึงขาดคุณสมบัติด้าน **"ความใหม่" (Novelty)** และ **"ความแตกต่าง" (Distinctness)** ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการได้รับสิทธิในพันธุ์พืชใหม่

อย่างไรก็ตาม ศาลเห็นว่า การวินิจฉัยว่าพันธุ์พืชใหม่มีคุณสมบัติตามหลัก ความใหม่ และความแตกต่าง หรือไม่นั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการพิจารณาทบทวนพันธุ์พืชใหม่ ซึ่งเป็นหน่วยงานเฉพาะทาง และต้องมีการวินิจฉัยตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น หนังสือรับรองหรือคำชี้แจงจากหน่วยงานด้านการเกษตรในระดับท้องถิ่น จึงไม่อาจใช้เป็นเหตุเพื่อลบล้างความมีผลบังคับใช้ของสิทธิในพันธุ์พืชได้

เนื่องจากไม้ผลเป็นพืชยืนต้นที่มีอายุหลายปี ใช้ระยะเวลาในการเจริญเติบโตยาวนาน และต้องลงทุนสูง ศาลจึงคำนึงถึงข้อเท็จจริงด้านการผลิตทางการเกษตรประกอบการใช้ดุลพินิจ โดยเห็นว่า หากมีคำสั่งให้ทำลายต้นส้มโอที่เข้าสู่ระยะให้ผลผลิตแล้ว จะก่อให้เกิดความสูญเสียทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมาก และไม่เป็นผลดีต่อเสถียรภาพของการผลิตภาคเกษตรในพื้นที่

ดังนั้น ศาลจึงเลือกใช้มาตรการเยียวยาในลักษณะ **"จำกัดการใช้ประโยชน์"** แทนการสั่งทำลายต้นไม้อย่างหมด โดยมีการสั่งให้จำเลย **ยุติการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิ** แต่สามารถเก็บรักษาต้นไม้มันไว้เป็นต้นตอสำหรับใช้เปรียบเทียบกับพันธุ์อื่นได้ ทั้งนี้ ห้ามนำต้นดังกล่าวไปใช้ผลิต ขยายพันธุ์ หรือผลิตผลที่ใช้เป็นวัสดุขยายพันธุ์และผลผลิตของพันธุ์ "ซานหงหมี่โหยว" อีกต่อไป

ท้ายที่สุด ศาลทรัพย์สินทางปัญญาเขตการค้าเสรีไต้หวันได้พิจารณาถึงลักษณะของการละเมิดระยะเวลาการกระทำ และมาตรฐานค่าธรรมเนียมการอนุญาตใช้สิทธิในอุตสาหกรรม ก่อนมีคำพิพากษาให้จำเลยชดเชย ค่าเสียหายทางเศรษฐกิจและค่าใช้จ่ายอันสมควรในการคุ้มครองสิทธิ รวมเป็นเงิน 340,000 หยวน (ประมาณ 1,530,000 บาท) ซึ่งปัจจุบันทั้งโจทก์และจำเลยต่างไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น และได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลตามกระบวนการกฎหมายแล้ว

แปลและเรียบเรียงโดย สปษ.ปักกิ่ง

แหล่งที่มา: <https://mp.weixin.qq.com/s/CCAyVOMnrqsdqeFd3jMMPMQ>

www.opsmoac.go.th/beijing

www.facebook.com/moac.beijing